Home Science

Paper II

गृहविज्ञान

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes] **[Maximum Marks : 100**

Note : This paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions, each carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* of them.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. Test used to assess the ability of an individual to detect the threshold for different tastes and odours ....
   (A) Sensitivity
   (B) Triangle
   (C) Duo-trio
   (D) Ranking

2. The brown discolouration in cut fruits is due to oxidation of ....
   (A) Tannins
   (B) Anthocyanins
   (C) Anthoxanthin
   (D) Glycosides

1. एखाद्या व्यक्तीची चव व वास यांची किमान मर्यादा पातळी शोधण्यासाठी वापरण्याची परीक्षा म्हणजे ....
   (A) संवेदनशीलता
   (B) ट्रायँगल
   (C) ड्यूओ-ट्रिओ
   (D) रँकिंग

2. कापलेल्या फळांचे तपकिरीकरण पुढील घटकाच्या भस्मीकरणाने होते :
   (A) टॅनीन
   (B) अॅन्थोसायनीन
   (C) अॅन्थोझॅन्थीन
   (D) ग्लायकोसाईड्स्

3. Yeast is a ....

(A) Preservative

(B) Emulsifier

(C) Leavening agent

(D) Colour enhancer

4. Caramel custard is an example of all of the following except ....

(A) Gelation

(B) Caramelisation

(C) Syneresis

(D) Dextrinisation

5. Amylase rich flour is used to prepare weaning foods to ....

(A) Increase viscosity

(B) Decrease viscosity

(C) Decrease cost

(D) Decrease toxicity

3. खमीर म्हणजे .... आहे.

(A) संरक्षक पदार्थ

(B) द्विद्रावस्थिरक

(C) फुगवक

(D) रंग वाढविणारा पदार्थ

4. कॅरेमल कस्टर्ड हे पुढीलपैकी एक वगळता सर्व क्रियांचे उदाहरण आहे, ती म्हणजे ....

(A) जिलेशन

(B) कॅरॅमलायझेशन

(C) सिनेरेसिस

(D) पिष्टकणांचे तांबुसीकरण

5. वीनिंग फूडमध्ये ॲमिलेज युक्त पीठ वापरण्याचे कारण म्हणजे ....

(A) दाटपणा वाढवणे

(B) दाटपणा कमी करणे

(C) किंमत कमी करणे

(D) विषारी घटक कमी करणे

6. Meat may be tenderised by all of the following except ....

(A) Vinegar

(B) Curd

(C) Papain

(D) Soda

7. Which of the following carbohydrate foods provides the quickest source of energy ?

(A) One chapati

(B) One cup milk

(C) Two Marie Biscuits

(D) One cup orange juice

8. Milk is pasteurized in order to ....

(A) Sterilize it

(B) Improve its taste

(C) Increase shelf life

(D) Kill harmful bacteria

6. पुढीलपैकी ज्या घटकाशिवाय सर्व घटकांनी मांस मऊ होते तो म्हणजे ....

(A) व्हिनेगर

(B) दही

(C) पेपेन

(D) सोडा

7. पुढीलपैकी कोणता कर्बोदकयुक्त पदार्थ जलद कार्यशक्ती देणारा आहे ?

(A) एक चपाती

(B) एक कप दूध

(C) दोन मारी बिस्किटे

(D) एक कप संत्र्याचा रस

8. दुधाचे पाश्चरीकरण पुढील क्रियेसाठी करतात ....

(A) निर्जंतुकीकरण होणे

(B) चव सुधारणे

(C) टिकवणकाळ वाढवणे

(D) घातक जिवाणूंना मारणे

9. Which of the following is *not* a characteristic symptom of marasmus ?

(A) Old man's face

(B) Pot belly

(C) Sparse hair

(D) Muscle wasting

10. A good source of mono-unsaturated fatty acid (MUFA) is

(A) Olive oil

(B) Sunflower oil

(C) Safflower oil

(D) Corn oil

11. B Complex vitamins function as ....

(A) Anticoagulants

(B) Coenzymes

(C) Antioxidant

(D) Prostaglandin

9. पुढीलपैकी कोणते सुकटीचे निश्चित लक्षण **नाही** ?

(A) वृद्ध माणसाचा चेहरा

(B) फुगलेले पोट

(C) केस विरळ होणे

(D) स्नायू कमी होणे

10. एक असंपृक्त स्निग्धाम्लाचे (MUFA) उत्तम प्राप्तीस्थान म्हणजे ....

(A) ऑलिव्ह तेल

(B) सूर्यफुलाचे तेल

(C) करडईचे तेल

(D) मक्याचे तेल

11. 'ब' गटातील जीवनसत्त्वांचे कार्य पुढीलप्रमाणे होते ....

(A) गोठणविरोधक

(B) सहविकर

(C) भस्मीकरण विरोधक

(D) प्रोस्टाग्लँडीन

12. Haeme source of iron is ....

(A) Methi leaves

(B) Rice flakes

(C) Sheep liver

(D) Milk

13. Mineral associated with glucose tolerance is ....

(A) Phosphorous

(B) Sodium

(C) Selinium

(D) Chromium

14. Which of these seasonings may be used on 1g sodium restricted diet ?

(A) Soya sauce

(B) Lemon juice

(C) Margarine

(D) Celery salt

12. लोहाचे हीम प्राप्तीस्थान म्हणजे ....

(A) मेथीची पाने

(B) पोहे

(C) मेंढीचे यकृत

(D) दूध

13. ग्लुकोज सहिष्णुता पुढील खनिजाशी संबंधित आहे.

(A) फॉस्फरस

(B) सोडियम

(C) सेलिनियम

(D) क्रोमियम

14. एक ग्रॅमपर्यंतच सोडियम देण्याच्या आहारात पुढीलपैकी कोणता पदार्थ वापराल ?

(A) सोया सॉस

(B) लिंबाचा रस

(C) मार्गरीन

(D) सेलरी सॉल्ट

15. The richest source of Alpha Linolenic acid is ....

(A) Salmon

(B) Soyabean

(C) Flax seeds

(D) Wheat

16. Behavioural disorder of self starvation and refusal to eat due to fear of gaining weight is ....

(A) Anorexia Nervosa

(B) Bulimia

(C) Depression

(D) Dysphagia

15. अल्फा लिनोलेनिक आम्ल देणारे उत्तम प्राप्तीस्थान म्हणजे ....

(A) सुरमई मासा

(B) सोयाबीन

(C) जवस

(D) गहू

16. वजनवाढीच्या भीतिने स्वतःच्या वागणुकीतून उपासमार व अन्न खाण्याला नकार म्हणजे ....

(A) ॲनोरेक्झिया नरवोसा

(B) बुलिमिया

(C) नैराश्य

(D) भूक मंदावणे

17. The best way to cool large volume of food quickly is to ....

(A) Refrigerate while hot

(B) Cool at room temperature

(C) Transfer it into shallow containers

(D) Keep it covered to prevent contamination

18. Dietary advise to the elderly includes all of the following except ....

(A) Avoid spicy fried foods

(B) Avoid gas-forming foods

(C) Include a variety of textures

(D) Have small frequency meals

17. मोठ्या प्रमाणातील अन्न चटकन थंड करण्यासाठी ....

(A) गरम असतांनाच रेफ्रिजरेटर मध्ये ठेवा

(B) खोलीच्या तापमानाला थंड करा

(C) उथळ भांड्यांमध्ये घाला

(D) जंतुसंसर्ग टाळण्यासाठी झाकून ठेवा

18. ज्येष्ठांना आहारविषयक सल्ला देतांना पुढीलपैकी एकाशिवाय सर्व सल्ले योग्य ठरतील, तो म्हणजे ....

(A) मसालेदार तळलेले पदार्थ टाळा

(B) वायु निर्माण करणारे पदार्थ टाळा

(C) विविध पोतांच्या पदार्थांचा समावेश करा

(D) एकावेळी थोडाच अन्नपदार्थ घ्या

19. A commissary is a ....

(A) Mobile Food Unit

(B) Large Central Kitchen

(C) Fast Food Restaurant

(D) Boarding School

20. The term Mise en place refers to ....

(A) Maintaining minimum stocks in a store

(B) Putting crockery and cutlery in place after a meal

(C) Doing all the pre-preparations before cooking

(D) Planning menus in advance

19. 'कॉमीसरी' म्हणजे ....

(A) फिरती अन्न सेवा

(B) मोठे मध्यवर्ती स्वयंपाक घर

(C) फास्ट फूड रेस्टॉरंट

(D) वसतीगृह असलेली शाळा

20. मिस्-एन्-प्लेस ही संज्ञा खालील दर्शविते ....

(A) कोठरात कमीतकमी साठा ठेवणे

(B) जेवणानंतर काच सामान व काटे सुऱ्या जागेवर ठेवणे

(C) स्वयंपाकाआधी संपूर्ण पूर्व तयारी करून ठेवणे

(D) मेनूचे पूर्वनियोजन करणे

21. The weave which gives smooth and lusterous appearance to fabric is ....

(A) Satin

(B) Twill

(C) Crepe

(D) Plain

22. Which of the following is a protein fibre ?

(A) Casien

(B) Acetate rayon

(C) Spandex

(D) Olefin

23. Flax fibres are obtained from ....

(A) Seed hair

(B) Leaf

(C) Stem

(D) Fruit

21. गुळगुळीत व चमकदार दृष्यपरिणाम ज्या विणीमुळे निर्माण होतो ती वीण ....

(A) सॅटिन

(B) ट्विल

(C) क्रेप

(D) साधी

22. पुढीलपैकी प्रथिनजन्य तंतू कोणता ?

(A) केसिन

(B) ॲसिटेट रेयॉन

(C) स्पॅन्डेक्स

(D) ओलेफिन

23. फ्लॅक्स तंतू कशापासून प्राप्त होतात ....

(A) बियांवरील केस

(B) पाने

(C) खोड

(D) फळे

24. A yarn made by twisting two or more single yarns is called ....

(A) Cord yarn

(B) Ply yarn

(C) Slub yarn

(D) Filament

25. 'Courses' and 'Wales' are the terms used to describe ....

(A) Non-woven

(B) Felts

(C) Woven fabrics

(D) Knitted fabrics

26. Slashing and spreading is the method used in ....

(A) Flat pattern

(B) Drafting

(C) Draping

(D) Grading

24. दोन किंवा अधिक एकेरी धाग्यांना पीळ देऊन तयार होणारा धागा ....

(A) कॉर्ड धागा

(B) प्लाय धागा

(C) स्लब धागा

(D) फिलामेंट

25. कोणत्या कापडाचे वर्णन करण्यास 'कोर्स' व 'वेल्स्' या संज्ञा वापरतात ?

(A) नॉन्-वोव्हन

(B) फेल्ट

(C) मागावर विणलेली

(D) निटेड् कापडे

26. स्लॅशिंग व स्प्रेडिंग पद्धत कशासाठी वापरतात ....

(A) फ्लॅट पॅटर्न

(B) ड्राफ्टींग

(C) ड्रेपिंग

(D) ग्रेडिंग

27. A short person should choose sari with ....

(A) Wide border

(B) Skirt border

(C) Narrow border

(D) Horizontal stripes

28. Resources are ....

(A) inter-related

(B) measurable

(C) unlimited

(D) non-substitutional

29. Value of a colour represents ....

(A) the cost of the pigment

(B) the quantum of light it reflects or absorbs

(C) its importance in the colour wheel

(D) its position in the spectrum

27. बुटक्या स्त्रीने कोणती साडी निवडाची ....

(A) रुंद किनार

(B) स्कर्ट बॉर्डर

(C) अरुंद किनार

(D) आडवे पट्टे

28. साधने कशी असतात ?

(A) परस्पर संबंधित

(B) मापनीय

(C) अमर्यादित

(D) अपर्यायी

29. रंगाचे मूल्य दर्शविते ....

(A) रंगद्रव्याची किंमत

(B) परावर्तित किंवा शोषित केलेल्या प्रकाशाचे प्रमाण

(C) रंगचक्रातील त्याचे महत्त्व

(D) इंद्रधनुष्यातील स्थान

30. A harmonious design can be best defined as *one* that ....

(A) has unity in variety

(B) has all its elements identical

(C) has all its elements contrasting

(D) has no specific criterion or requirement

30. लयबद्ध डिझाईनची योग्य व्याख्या पुढीलपैकी **एक** आहे :

(A) विविधतेतील एकता

(B) यातील सर्व घटक एकसारखे आहेत

(C) यातील सर्व घटक विरोधी आहेत

(D) यासाठी विशिष्ट निकष किंवा आवश्यकता नाहीत

31. Standards based on the values of social acceptance are called ....

(A) flexible standards

(B) conventional standards

(C) individual standards

(D) perfect standards

31. सामाजिक स्वीकृतीच्या मूल्यांवर आधारित प्रमाणकांना म्हणतात ....

(A) लवचिक प्रमाणके

(B) पारंपारिक प्रमाणके

(C) वैयक्तिक प्रमाणके

(D) अचूक प्रमाणके

32. From the cost and convenience point of view, the locality for a residential building site should be ....

(A) land in a fully developed area

(B) land in a semi-developed area

(C) land in an undeveloped area

(D) land in the central-business district

33. B.I.S. stands for ....

(A) Bureau of Indian standards

(B) Bureau of International standards

(C) Basic institutional standards

(D) Bureau of Indian services

34. The science of dealing with the body forces and motion is known as ....

(A) posture

(B) body mechanics

(C) momentum

(D) muscular effort

32. किंमत व सोय ह्या दृष्टीकोनातून निवासी इमारतीचे ठिकाण पुढील प्रमाणे असावे :

(A) पूर्ण विकसित क्षेत्रातील जमीन

(B) अंशत: विकसित क्षेत्रातील जमीन

(C) अविकसित क्षेत्रातील जमीन

(D) मध्यवर्ति उद्योगक्षेत्र जिल्ह्यातील जमीन

33. B.I.S. म्हणजे ....

(A) ब्यूरो ऑफ इंडियन स्टँडर्ड्स्

(B) ब्यूरो ऑफ इंटरनॅशनल स्टँडर्ड्स्

(C) बेसिक इन्स्टिट्यूशनल स्टँडर्ड्स्

(D) ब्यूरो ऑफ इंडियन सर्व्हिसेस

34. शारीरिक बल व हालचाली यांचा विचार करणारे विज्ञान म्हणजे ....

(A) शरीराची ठेवण

(B) शरीर यंत्रणा

(C) गतिमानता

(D) स्नायूंचे प्रयत्न

35. In her pretend play, 5 year old Rita used seeds as money to buy vegetables from the vegetable market. This illustrates ....

(A) Centration

(B) Symbolic thought

(C) Conservation

(D) Animism

36. A researcher is interested in finding out if there is a relation between the time she spends reading to her first grade students and their reading achievement. What type of study is most likely to help her answer her question ?

(A) Case study

(B) Longitudinal study

(C) Experimental study

(D) Naturalistic observation

35. 5 वर्षाची रीटा तिच्या नाट्यात्मक खेळामध्ये, भाजी बाजारातून भाजी विकत घेण्यासाठी बीयांचा वापर करते यातून समजते ....

(A) सेंट्रेशन

(B) सिंबॉलीक थॉट

(C) कॉझर्व्हेशन

(D) ॲनिमिझम

36. एक संशोधक इयत्ता पहिलीच्या विद्यार्थ्यांना वाचून दाखवते. ही संशोधक, वाचनामध्ये तिच्याकडून व्यतित केला जाणारा वेळ व विद्यार्थ्यांनी प्राप्त केलेले यश यांच्यातील संबंध जाणून घेण्यास उत्सुक आहे. यांसाठी कोणत्या प्रकारे केलेला अभ्यास जास्तीत जास्त सहाय्यभूत ठरेल ?

(A) केस स्टडी

(B) लाँजीट्यूडीनल स्टडी

(C) प्रायोगिक अभ्यास

(D) नैसर्गिक निरीक्षण

37. When Rohan reads, letters appear to be reversed. What is Rohan's learning disability ?

(A) Dysgraphia

(B) Dyscalculia

(C) Myopia

(D) Dyslexia

38. Which parenting style has been found to produce the best adjusted children ?

(A) Permissive

(B) Indulgent

(C) Authoritative

(D) Authoritarian

37. जेव्हा रोहन वाचन करतो तेव्हा त्याला अक्षरे उलटी दिसतात. रोहनची अध्ययन अक्षमता कोणती आहे ?

(A) डिसग्राफीया

(B) डिसकॅलक्यूलीया

(C) मायोपिया

(D) डिसलेक्सिया

38. सुसमायोजित बालक निर्माण होण्यासाठी पालकत्वाची सर्वात उत्तम शैली कोणती ?

(A) मोकळीक देणारे

(B) लाड पुरवणारे

(C) अधिकारयुक्त

(D) हुकुमशाही

39. Two-year old Lata loves to bang her building blocks together, over and over again. This type of play is best categorised as ....

(A) functional play

(B) constructive play

(C) pretend play

(D) games with rules

39. 2 वर्षाच्या लताला तिने केलेली ठोकळ्यांची रचना पुन्हा पुन्हा धक्का मारून पाडायला आवडते. या खेळाचे वर्गीकरण .... असे होईल.

(A) कार्यात्मक खेळ

(B) रचनात्मक खेळ

(C) नाट्यात्मक खेळ

(D) नियमाने खेळ खेळणे

40. An infant looking in a mirror notices a red mark on her forehead in the reflection and touches her forehead. This behaviour does not occur till ....

(A) 8 months

(B) 12 months

(C) 15 months

(D) 24 months

40. आरशात स्वत:चे प्रतिबिंब बघणाऱ्या अर्भकाला त्याच्या कपाळावर लाल रंगाची खूण दिसते आणि ते अर्भक स्वत:च्या कपाळाला हात लावते परंतु हे वर्तन .... वय होईपर्यंत घडत नाही.

(A) 8 महिने

(B) 12 महिने

(C) 15 महिने

(D) 24 महिने

41. Before Ajay could explore career options on his own, his father told him that he was expected to take over the family restaurant after graduating to which he readily agreed. Which identity status has Ajay adopted ?

(A) Diffusion

(B) Achievement

(C) Foreclosure

(D) Moratorium

42. A good communicator has to be a good speaker and also a good ....

(A) Singer

(B) Actor

(C) Sportsman

(D) Listener

41. कारकीर्द घडवण्याचे विविध पर्याय पदवीनंतर अजयने शोधण्यापूर्वीच, त्याच्या वडिलांनी कुटुंबाचा अन्नसेवा उद्योग त्याने पहावा अशी इच्छा व्यक्त केली व अजयने ही अपेक्षा सहजी स्वीकारली. यातून अजयने .... प्रकारचा स्व-ओळखीचा दर्जा स्वीकारला.

(A) डिफ्यूजन

(B) अचिव्हमेंट

(C) फोरक्लोजर

(D) मोरॅटोरीयम

42. चांगला संवादक हा चांगला वक्ता असावा तसेच तो असावा चांगला ....

(A) गायक

(B) अभिनेता

(C) खेळाडू

(D) श्रोता

43. If the informative pamphlets are distributed along with a particular local language news paper then that information reaches ....

(A) people receiving that paper

(B) illiter people

(C) people belonging to particular religion

(D) people who read only English newspapers

44. Blackboard and chalk still remains a most reliable teaching aid in rural India because ....

(A) Frequent power cuts

(B) Modern AV aids are expensive

(C) Teachers cannot use AV aids

(D) AV aids are not attractive

43. एका स्थानिक भाषेतील वृत्तपत्राबरोबर माहितीपत्रके वाटली, तर त्यातील माहिती कोणत्या लोकांपर्यंत पोहोचेल ?

(A) ते वृत्तपत्र घेणारे लोक

(B) निरक्षर लोक

(C) विशिष्ट धर्माचे लोक

(D) फक्त इंग्रजी वृत्तपत्र वाचणारे लोक

44. ग्रामीण भारतात अजूनही खडू-फळा हेच सर्वात खात्रीचे शिकण्या-शिकविण्याचे साधन ठरते कारण ....

(A) वरचेवर खंडीत वीज पुरवठा

(B) आधुनिक दृक्‌श्राव्य साधने महाग असतात

(C) शिक्षकांना दृक्‌श्राव्यसाधने वापरता येत नाहीत

(D) दृक्‌श्राव्य साधने आकर्षक नसतात

45. Monitoring of any project can be effective if it is done ....

    (A) By interviewing individuals

    (B) By analysing data

    (C) By keeping watch only on selected projects

    (D) In continuous manner

46. Programme planning in extension is an educational process which involves ....

    (A) Learning

    (B) Commitment

    (C) Teaching and Learning

    (D) Teaching

47. Supervision of extension activities should be ....

    (A) Report oriented

    (B) Well planned

    (C) Casual

    (D) Strictly disciplined

45. एखाद्या उपक्रमाची देखरेख (मॉनिटरींग) परिणामकारक होण्यासाठी .... केले पाहिजे.

    (A) व्यक्तींच्या मुलाखती घेऊन

    (B) माहिती साठ्याचे विश्लेषण करून

    (C) ठराविक उपक्रमांचे निरीक्षण करून

    (D) सातत्याने देखरेख करून

46. विस्तार शिक्षणातील कार्यक्रमाच्या नियोजना मध्ये ....आवश्यक आहे.

    (A) अध्ययन

    (B) बांधिलकी

    (C) अध्यापन आणि अध्ययन

    (D) अध्यापन

47. विस्तार कृती कार्यक्रमाची देखरेख .... असावी.

    (A) लेखी स्वरूपात

    (B) सुनियोजित

    (C) सहज जाता जाता

    (D) कडक शिस्तीची

48. The Community Development Programme was launched in India on ....

(A) 2nd Oct. 1948

(B) 2nd Oct. 1952

(C) 2nd Oct. 1954

(D) 2nd Oct. 1957

49. A conjectural statement of the relation between two or more variables is termed as ....

(A) Assumption

(B) Hypothesis

(C) Scientific statement

(D) Probability

50. A ratio of true score of variance to observed score of variance is an index of ....

(A) Validity

(B) Reliability

(C) True variance

(D) Error variance

48. सामुदायिक विकास कार्यक्रमाची सुखात भारतात केव्हा झाली ?

(A) 2 ऑक्टोबर 1948

(B) 2 ऑक्टोबर 1952

(C) 2 ऑक्टोबर 1954

(D) 2 ऑक्टोबर 1957

49. दोन किंवा जास्त बदलत्या घटकांमधील संबंधांबद्दल केलेल्या तर्काधिष्टित विधानाला .... म्हणतात.

(A) काल्पनिक विधान

(B) गृहितक

(C) शास्त्रीय विधान

(D) संभाव्यता

50. बदलत्या घटकांच्या प्रत्यक्ष नोंदीचे बदलत्या घटकांच्या निरीक्षणात्मक नोंदींशी असलेले प्रमाण .... दर्शविते.

(A) सबलता

(B) विश्वासार्हता

(C) प्रत्यक्ष फरक

(D) चुकांमधील फरक

ROUGH WORK

ROUGH WORK

Test Booklet No. **F**
प्रश्नपत्रिका क्र.

Signature of Invigilators
1. ....
2. ....

Seat No. ☐☐☐☐☐☐
(In figures as in Admit Card)

Seat No. (In words) ....
....

HOME SCIENCE

NOV - 17211 **Paper II**

Answer Sheet No. ☐☐☐☐☐

Time Allowed : 75 Minutes] **[Maximum Marks : 100**

Number of Pages in this Booklet : **24**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat Number in the space provided on the top of this page. Write your Answer Sheet No. in the space provided for Answer Sheet No. on the top of this page.
2. Write and darken Test Booklet No. on OMR Answer Sheet.
3. This paper consists of **Fifty (50)** multiple choice type of questions.
4. Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the responses as indicated below on the correct response against each item.
   Example : (A) (B) ● (D)
   Where (C) is the correct response.
5. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the Answer Sheet only. Responses like (×) (✓) (/) and **light shaded responses will not be considered/evaluated.**
6. Read instructions given inside carefully.
7. One Sheet is attached at the end of the booklet for rough work.
8. You should return the test booklet and answer sheet **both** to the invigilator at the end of the paper and should not carry any paper with you outside the examination hall.
9. Answers marked on the body of the question paper will not be evaluated.

परीक्षार्थींसाठी सूचना

1. या पानावरील वरच्या कोपऱ्यात आपला आसन क्रमांक तसेच आपणास दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. प्रश्नपत्रिका क्रमांक OMR उत्तरपत्रिकेवर दिलेल्या रकान्यात लिहून त्याप्रमाणे काळा करावा.
3. या प्रश्नपत्रिकेत **पन्नास** बहुनिवड प्रश्न आहेत.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा करावा.
   उदा. (A) (B) ● (D)
   जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे उत्तरपत्रिकेमध्येच द्यावीत. उत्तराच्या रकान्यामध्ये (×) (✓) (/) व **अस्पष्टपणे काळे केलेले उत्तर ग्राह्य धरले जाणार नाही.**
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. कच्च्या कामासाठी प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी कोरे पान जोडले आहे.
8. या पेपरची परीक्षा संपल्यानंतर प्रश्नपत्रिका व उत्तरपत्रिका **दोन्ही** पर्यवेक्षकांना परत करावी. यातील कोणताही कागद तुमच्या बरोबर परीक्षा केंद्राबाहेर नेण्यास सक्त मनाई आहे.
9. प्रश्नपत्रिकेवर दर्शविलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.

[P.T.O.